

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет туризму

Кафедра управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та
івентменеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона і використання історико-культурної спадщини

Освітня програма _____

Спеціальність 028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Галузь знань _____

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № __ від “_” ____ 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація			
Назва дисципліни	Охорона і використання історико-культурної спадщини		
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень		
Викладач (-і)	Дутчак Олена Іванівна		
Контактний телефон викладача	+38 (098) 0623468		
Е-mail викладача	olena.dutchak@pnu.edu.ua		
Формат дисципліни	Змішаний (<i>blended</i>) – очно-дистанційний		
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua		
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу		
2. Анотація до курсу			
<p>Структурні елементи культури України: матеріальна культура та духовна культура. Класифікація об'єктів історико-культурної спадщини. Формування елементів правової охорони пам'яток на території України (IX – XX ст.). Правова охорона пам'яток історії та культури в УРСР. Процес формування українського пам'яткоохоронного законодавства. Особливості законодавства України про охорону, використання і примноження культурної спадщини. Міжнародно-правове співробітництво України з європейськими державами у сфері реституції і повернення культурних цінностей. Нормативно-правові аспекти обліку об'єктів історико-культурної спадщини. Об'єкти матеріальної культури України під охороною ЮНЕСКО. Архівна система України. Ніональний архівний фонд. Музеї України. Бібліотечна система України.</p>			
3. Мета та цілі курсу			
<p>Мета дисципліни – формування у студентів теоретичних знань стосовно матеріальної та духовної культурної спадщини України, її охорони та збереження.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення із сучасною класифікацією матеріальних історико-культурних пам'яток; • надання систематизованих знань стосовно сучасної культурної політики України у сфері охорони матеріальної культурної спадщини; • засвоєння і використання знань щодо правового захисту матеріальної культурної спадщини. 			
4. Результати навчання (компетентності)			
<p>Б.12. Пояснювати особливості організації культурно-рекреаційного простору;</p> <p>Б. 44. Використовувати основні культурологічні поняття для визначення власних поглядів щодо культурних явищ та самостійної орієнтації у сучасному культурному просторі;</p>			
5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		30	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		30	
самостійна робота		120	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	028	I	Вибірковий

		«Менеджмент соціокультурної діяльності»			
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Теоретико-практичні засади поняття «історико-культурна спадщина». Сутність понять «культура», «історико-культурна спадщина». Структурні елементи культури України: а) матеріальна культура; б) духовна культура. Класифікація об'єктів історико-культурної спадщини</p>	лекція; практичні роботи	1,7, 13, 16, 17	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год. + 8 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять
<p>Тема 2. Становлення законодавства про охорону культурної спадщини України Становлення законодавства про охорону культурної спадщини в Україні. Формування елементів правової охорони пам'яток на території України (IX – XX ст.)</p>	Лекція; практичне заняття	2, 5, 10, 15, 16	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год. + 8 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять
<p>Тема 3. Формування національного законодавства про охорону і використання культурної спадщини в Україні Конституційні засади охорони, використання і відновлення надбань української культурної спадщини. Особливості законодавства України про охорону, використання і примноження культурної спадщини. Основні положення закону України «Про охорону культурної спадщини»</p>	Лекція; практичне заняття	1, 4, 7, 12, 16	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год. + 8 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять

Україні»					
<p>Тема 4. Правове забезпечення реституції і повернення культурних цінностей, втрачених і незаконно переміщених (вивезених) з України</p> <p>Національне законодавство України стосовно ввезення, вивезення і повернення культурних цінностей. Міжнародно-правове співробітництво України з європейськими державами у сфері реституції і повернення культурних цінностей</p>	Лекція; практичне заняття	4, 6, 8, 14, 16, 17	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год. + 8 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять
<p>Тема 5. Об'єкти ЮНЕСКО в Україні</p> <p>Нормативно-правові аспекти обліку об'єктів історико-культурної спадщини. Об'єкти матеріальної культури України під охороною ЮНЕСКО. Нематеріальні пам'ятки ЮНЕСКО в Україні.</p>	Лекція; практичне заняття	2, 6, 8, 10, 15	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (8 год. + 16 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять
<p>Тема 6. Історико-культурні заповідники України</p> <p>Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця». Національний історико-культурний заповідник «Ком'нець». Національний історико-культурний заповідник «Качанівка». Національний заповідник «Херсонес Таврійський». Національний заповідник «Хортиця». Національний заповідник «Хотинська фортеця». Національний заповідник «Чигирин».</p>	Лекція; практичне заняття	5, 6, 7, 10, 15, 16	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год. + 8 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять
<p>Тема 7. Національні природні парки,</p>	Лекція; практичне	1, 5, 6, 7, 10, 15, 16	завдання відповідно	5 балів	впродовж семестру

<p>заповідники, ботанічні сади, пам'ятки садово-паркового мистецтва Біосферний заповідник «Асканія-Нова» ім. Ф.Е. Фальц-Фейна. Ботанічний сад ім. акад. О. Фоміна. Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка. Дендрологічний парк «Олександрія» НАН України. Національний дендрологічний парк «Софіївка».</p>	заняття		до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год. + 8 год. с.р.)		відповідно до розкладу занять
<p>Тема 8. Музеї України в системі охорони, збереження і презентації пам'яток історії та культури Історичні, археологічні, краєзнавчі музеї. Літературні, мистецькі, уроджені, меморіальні музеї. Галузеві музеї. Етнографічні музеї, скансени.</p>	Лекція; практичне заняття	1, 2, 3, 15	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год. + 8 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять
<p>Тема 9. Національні релігійні святини України Сакральні споруди м. Київ (Андріївська церква, Володимирський собор, Десятинна церква, Михайлівський золотoverхий собор). Національний заповідник «Софія Київська». Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник. Релігійні святини м. Львів. Споруди сакрального значення Східного та Південного надрегіонів України. Споруди сакрального значення Західного та Центрального надрегіонів України.</p>	Лекція; практичне заняття	1, 5, 6, 10, 12, 14	8 завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (8 год. + 16 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять
<p>Тема 10. Етнокультурний потенціал України</p>	Лекція; практичне заняття	1,5, 6, 7, 12, 14	завдання відповідно до вказівок	5 балів	впродовж семестру відповідно

Усна народна творчість Звичай та обряди Народні знання Ремесла та промисли. Сільськогосподарська культура. Традиції сімейного побуту. Народна кухня. Проблеми збереження та презентації етнокультурного потенціалу України			проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год. + 8 год. с.р.)		до розкладу занять
Тема 11. Архівна справа як форма збереження та використання історико-культурних пам'яток Історичні витоки формування архівної справи в Україні. Поняття «архівна система»: основні види, принципи функціонування. Система архівних установ України: структура та мережа. Національний архівний фонд: структура, правові засади.	Лекція; практичне заняття	5, 10, 15, 16	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год. + 8 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять
Тема 12. Бібліотечна справа як форма збереження та використання історико-культурних пам'яток Структурна характеристика бібліотеки. Принципи формування, функціонування та соціальні функції бібліотеки. Типологія бібліотек. Види бібліотечної діяльності та бібліотечних спеціалізацій. Стародруки та визначні пам'ятки книгодрукування України	Лекція; практичне заняття	1, 10, 16, 17	завдання відповідно до вказівок проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год. + 8 год. с.р.)	5 балів	впродовж семестру відповідно до розкладу занять
Тема 13. Релігійні вірування українців: проблеми збереження	Лекція; практичне заняття	1, 5, 7, 12, 16, 17	завдання відповідно до вказівок	5 балів	впродовж семестру відповідно

<p>та використання в соціокультурній діяльності</p> <p>Стародавні релігійні вірування. Сучасна релігійна обрядовість українців. «Місця сили» та стародавні святилища. Стародавні сакральні пам'ятки як місця туристично-екскурсійного тяжіння.</p>			<p>проведення практичних занять; вивчення тематичного матеріалу (4 год. + 8 год. с.р.)</p>	<p>до розкладу занять</p>
---	--	--	--	---------------------------

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт «9.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів включають: 50 балів поточне оцінювання, 25 балів самостійна робота, 25 балів залікова контрольна робота</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Оцінюються за п'ятибальною системою.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.</p>

7. Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

8. Рекомендована література

1. Акуленко В.І. Охорона пам'яток культури в Україні. Київ, 1991. 193 с.
2. Гріффен Л.О. Пам'ятка техніки як феномен історії і культури. Праці Центру пам'яткознавства. 20008. Вип. 14. С. 40 – 52.
3. Гріффен Л.О., Константинов, В.О. Український технічний музей. Центр пам'яткознавства НАН України та УТОПіК. Ніжин, 2008. 172 с.
4. Закон України «Про охорону культурної спадщини» URL:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.

5. Заремба С.З. Нариси з історії українського пам'яткознавства. Київ: Аратта, 2002. 204 с.
6. Заремба С.З. Пам'яткознавство України: історія і сучасність. Праці Центру пам'яткознавства. 1992. Вип. 1. С. 5 – 24.
7. Заремба С.З. Українське пам'яткознавство: історія, теорія, сучасність. Київ, 1995. 289 с.
8. Зозуля С.Ю. Створення реєстру некрополістичних пам'яток України. Праці Центру пам'яткознавства. 2006 Вип. 10. С. 205 – 223.
9. Ковальчук Г.І. Книжкові пам'ятки (рідкісні та цінні книжки) в бібліотечних фондах. Київ, 2004. 644 с.
10. Кот, С. І. Загальні питання висвітлення пам'яток. Актуальні питання виявлення і дослідження пам'яток історії та культури (на матеріалах Зводу пам'яток історії та культури України). Київ, 1999. 301 с. Частина перша. С.18—70.
11. Кот С.І. Теоретичні проблеми пам'яткознавства. Пам'яткознавчі студії в Україні: теорія і практика. Київ, 2007. С. 4-64.
12. Пам'яткознавчі студії в Україні: теорія і практика. Київ, 2007. 336 с.
13. Прибега Л.В. До питання термінологічних визначень у пам'яткоохоронній методиці. Праці Центру пам'яткознавства. 2003. Вип. 5. С.18 – 32.
14. Прибега Л.В. Охорона та реставрація об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини України: методологічний аспект. Київ, 2009. 304 с.
15. Руденко С.Б. Музейна пам'ятка: соціокультурна сутність та місце в системі історико-культурних цінностей: монографія. Київ, 2012. 120 с.
16. Руденко С.Б. Про фундаментальні засади пам'яткознавства. Праці Центру пам'яткознавства. 2008. Вип. 14. С. 18 – 40.
17. Руденко С.Б. Терміносистема пам'яткознавства: уточнення дефініцій. Праці Центру пам'яткознавства. 2006. Вип. 9. С. 213-225.

Викладач:

доцент кафедри управління
соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу
та івентменеджменту

О.І.Дутчак